

Az Erdészettörténeti Szakosztály 1999. évi tevékenysége

Közhelynek tűnik az a megállapítás, hogy múlt nélkül nincsen jövő. Az erdészeti vonatkozásában, ahol egy-egy termelési ciklus esetenként jóval meghaladhatja a 100 évet, ahol egy erdőállomány a telepítéstől a kitermelésig több szakember-nemzedék kezén megy keresztül, fokozott jelentőségű a szakmai és emberi tapasztalatok összegyűjtése és a következő nemzedék számára történő átadása.

Ebben a vonatkozásban az erdészeti történet az erdész szakma számára a termelést közvetlenül segítő eszmei és erkölcsi erőforrás.

1999. március 24-én a Magyar Természettudományi Múzeumban tartottunk előadást, melyen *dr. Magyar Eszter* „Uradalmi és paraszti iparágak a fafeldolgozásban” címmel tartott előadást. Már a XVIII. századtól különváltak azok a fafeldolgozási vagy nagy faigényűk miatt az erdőhöz kötődő iparágak, melyeket többnyire az uradalmakban, illetve a parasztgazdaságokhoz kötődve üzték. Kifejezetten uradalmi iparág volt a téglagyártás, üveghuta-üzemeltetés, pálinkafőzés, hamuzsír-főzés és deszkametszés. A parasztság művelte a faszénégetést, mészégetést, faszindelykészítést, ács-, kocsigyártó- és kádarmesterséget.

Horváth Csaba, a Magyar Természettudományi Múzeum Tudománytörténeti Gyűjteményének vezetője bemutatta a Tudománytörténeti Gyűjteményt, kiemelve annak erdészettörténeti vonatkozásait, majd Széchenyi Zsigmond vadászati szakkönyvtárán kalauzolta végig szakosztályunkat.

Külön figyelmet érdemel a Természettudományi Múzeum új épülete. Az 1956-os budapesti harcok során szovjet gyűjtőlövedékektől megsemmisült a Természettudományi Múzeum Baross utcai és Múzeum körüti helyiségeiben tárolt gyűjteményeinek nagy része.

1996-ban új helyen, a volt Ludovika Akadémia épületében, a Nagyváradi téri metrómegálló közelében nyílt meg a Múzeum rendkívül érdekes új kiállítása „Ember és természet Magyarországon” címmel. A kiállítás megtekintését minden kollégának szívből ajánlom.

1999. június 9-én az Erdészettörténeti Szakosztály a keszthelyi és veszprémi helyi csoportokkal közös rendezvényen tartott Bakonybélben, a Bakonyi Erdők Házában.

Kósa Ernő a fenyőfői ősfenyvesében a dr. Majer Antal professzor úrral folytatott kutatómunkára emlékezett vissza.

Borsó Zoltán az Ugodi Kísérleti Erdészeti 1954–1967 közötti tevékenységét ismertette.

Mészáros Gyula „Hamuzsír-főzés a Bakonyban” címmel tartott előadást. A hamuzsír, mint fontos ipari alapanyag és nagy mennyiségben forgalmazott exportcikk a XVIII–XIX. században a legfontosabb erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó iparág volt úgy a Bakonyban, mint országszerte.

Primusz József, a Magas-Bakonyi Tájvédelmi Körzet vezetője ismertette a Bakonyi Erdők Háza létesítésének történetét, majd bemutatta az épületben megtekinthető kiállításokat. Az 1018-ban Szent István király által alapított Bakonybéli Apátság a török korban teljesen elpusztult. Az újjáépítés során az apátsághoz tartozó jelenlegi épület 1755-ben épült magtár céljára. A termelőszövetkezetek megszűnése után a romos épületet a Balatonfelvidéki Nemzeti Park megvásárolta és az erdészeti-termesztvédelem-oktatás hármaskörének egységében felújította és folyamatosan üzemelteti.

Az előadások után terepbejárásra került sor a bakonyi erdőben, melynek során felkerestük a Vitt Lajos-emlékhelyet

is. Az 1898-ban született erdőmérnök 1956-tól Kanadában élt. Végakarata szerint fiatalkori erdészeti tevékenységének színhelyén, a Bakony egy gyönyörű kilátópontján szórták szét hamvait.

1999. október 14-én a Soproni Egyetem könyvtárának előadótér-

mében *dr. Bartha Dénes* tartott előadást a Növénytan Tanszék és a botanikus kert történetéről a kezdeti selmechányai időkől egészen napjainkig.

Frank Norbert „Sopron város erdei a XIX. század közepén Robert Micklitz és Friedrich Hollan szakvéleménye alapján” címmel tartott előadást. 1869-ben Sopron városa felkérte az említett két osztrák erdészeti erdeink felülvizsgálatára. Szakvéleményük annak idején nyomtatásban is megjelent. A ritka dokumentumot Frank Norbert most magyar nyelvre fordítva közzétette.

Ezután a Soproni Erdészeti Múzeumban részt vettünk az Országos Erdészeti Egyesület 133 éves fennállásának tiszteletére rendezett kiállítás megnyitóján.

1999. november 30-án az egyesület központi előadótermében *dr. Járasi Lőrinc* „Erdészeti igazgatás Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 1920 és 1938 között” címmel tartott előadást a két világháború közötti időszak erdészeti problémáiról.

1999-ben a szakosztály kiadványának, az Erdészettörténeti Közleményeknek hét új kötete jelent meg:

39. kötet: Kádár Zsombor: Székelyföldi erdészeti arcképcsarnok.

40. kötet: Nádler Herbert: Vadásznapló, 1943.

41. kötet: Négy erdészettörténeti tanulmány.

42. kötet: Oroszi Sándor: Erdészeti vadászat és természetvédelem – történeti tanulmányok.

43. kötet: Kádár Zsombor: Erdő és nyelv.

44. kötet: Sopron nem ereszt el (56-os visszaemlékezések).

45. kötet: Márkus László–Király László: Erdőrendszerezés-történet.

Az Erdészettörténeti Közlemények megrendelhetők a sorozat szerkesztőjénél, dr. Oroszi Sándornál, 1367, Budapest, Pf. 129. címen. Az ár kötetenként 550 Ft.

A 2000. évben ünnepeljük azt a jeles évfordulót, hogy Szent István király megkoronázásának időpontjától számítva 1000 évvel ezelőtt született meg a magyar állam. Ebből az alkalmából 2000. évi szakosztályprogramunk keretében szeretnénk széles körben megemlékezni a magyar erdészeknek az országépítésben játszott jelentős szerepéről. Elsősorban ezért hirdetjük meg az alábbiakban 2000. évi erdészettörténeti pályázatunkat.

Béni Kornél
a szakosztály titkára

